

Έκθεση για το κράτος δικαίου 2022: Η Επιτροπή εκδίδει ειδικές συστάσεις για τα κράτη μέλη

Luxemburg, 13 Ιουλίου 2022

Η Επιτροπή δημοσίευσε σήμερα την [τρίτη ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου](#). Η έκθεση εντάσσεται στο πλαίσιο της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, η οποία κατέδειξε περαιτέρω τη σημασία του σεβασμού των δημοκρατικών αξιών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου.

Η εν λόγω έκθεση περιλαμβάνει επισκόπηση των τάσεων στην ΕΕ στο σύνολό της, καθώς και 27 κεφάλαια ανά χώρα τα οποία εξετάζουν τις εξελίξεις σε κάθε κράτος μέλος από τον Ιούλιο του 2021. Η φετινή έκθεση περιέχει για πρώτη φορά ειδικές συστάσεις που απευθύνονται σε κάθε κράτος μέλος, όπως ανακοίνωσε η πρόεδρος **φον ντερ Λάιεν** στην [ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2021](#). Οι συστάσεις στοχεύουν να ενθαρρύνουν τα κράτη μέλη να προωθήσουν τρέχουσες ή σχεδιαζόμενες μεταρρυθμίσεις και να εντοπίσουν πού απαιτούνται βελτιώσεις.

Όπως και σε προηγούμενες εκδόσεις, η παρούσα έκθεση εξετάζει τις εξελίξεις σε τέσσερις βασικούς τομείς του κράτους δικαίου: τα συστήματα δικαιοσύνης, το πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς, την πολυφωνία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και άλλα θεσμικά ζητήματα που συνδέονται με τους ελέγχους και τις ισορροπίες. Η έκθεση δείχνει ότι εξακολουθούν να πραγματοποιούνται μεταρρυθμίσεις στον τομέα του κράτους δικαίου σε πολλά κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στις δύο προηγούμενες εκδόσεις. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν συστημικές ανησυχίες σε ορισμένα κράτη μέλη.

Η έκθεση δίνει συνέχεια στις προκλήσεις που εντοπίστηκαν στις προηγούμενες εκθέσεις, εμβαθύνει την αξιολόγηση της Επιτροπής και περιλαμβάνει παρατηρήσεις σε θέματα όπως τα δημόσια μέσα ενημέρωσης, η χρήση κατασκοπευτικού λογισμικού ή η εκτέλεση αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Βασικά πορίσματα και συστάσεις

1. Μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης

Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης παρέμειναν ψηλά στην πολιτική ατζέντα κατά το τελευταίο έτος. Πολλά κράτη μέλη έχουν δρομολογήσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, όπως μεταρρυθμίσεις σε σχέση με τη σύνθεση και τις εξουσίες των δικαστικών συμβουλίων, τη βελτίωση των διαδικασιών διορισμού των δικαστών ή την ενίσχυση της αυτονομίας των εισαγγελικών αρχών. Τα κράτη μέλη θέσπισαν επίσης μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ποιότητας της δικαιοσύνης, όπως η περαιτέρω ψηφιοποίηση των δικαστικών συστημάτων, και στη διευκόλυνση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη.

Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να υπάρχουν διαρθρωτικές ανησυχίες σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Σε ορισμένα κράτη μέλη υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά τους διορισμούς σε ανώτερα δικαστήρια και σε θέσεις προέδρων δικαστηρίων. Σε άλλα, υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την ανεξαρτησία/αυτονομία των εισαγγελικών αρχών και χρησιμοποιούνται πειθαρχικές διαδικασίες για τον περιορισμό της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης.

Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, οι συστάσεις της Επιτροπής ενθαρρύνουν, για παράδειγμα, την ενίσχυση της συμμετοχής του δικαστικού σώματος στις διαδικασίες διορισμού, την ενίσχυση της αυτονομίας των εισαγγελικών αρχών και την παροχή επαρκών πόρων στα συστήματα απονομής δικαιοσύνης από τα κράτη μέλη.

2. Πλαίσια για την καταπολέμηση της διαφθοράς

Η ΕΕ παραμένει μία από τις λιγότερο διεφθαρμένες περιοχές του κόσμου. Από τον Ιούλιο του 2021, πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει νέες στρατηγικές ή έχουν αναθεωρήσει υφιστάμενες στρατηγικές για την καταπολέμηση της διαφθοράς, ή βρίσκονται στη διαδικασία της αναθεώρησής τους. Αρκετά κράτη μέλη έχουν ευθυγραμμίσει τα υφιστάμενα πλαίσια με τα διεθνή πρότυπα για την καταπολέμηση της διαφθοράς και το δίκαιο της ΕΕ. Τα περισσότερα κράτη μέλη διαθέτουν εκτενή νομοθεσία που παρέχει στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης τα απαραίτητα εργαλεία για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Πολλά κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για την αύξηση της ικανότητας των εισαγγελικών αρχών που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως η παροχή πρόσθετων πόρων ή πρόσθετης κατάρτισης.

Ωστόσο, η διαφθορά εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τους πολίτες της ΕΕ. [Το ευρωβαρόμετρο του 2022 για τη διαφθορά](#) δείχνει, για παράδειγμα, ότι το 68 % των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η διαφθορά είναι ευρέως διαδεδομένη στη χώρα τους. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι έρευνες και οι διώξεις σε υποθέσεις διαφθοράς είναι χρονοβόρες και οι δικαστικές αποφάσεις εξακολουθούν να μην έχουν εκδοθεί, ιδίως σε υποθέσεις υψηλού επιπέδου. Οι δημόσιοι υπάλληλοι υπόκεινται σε υποχρεώσεις γνωστοποίησης περιουσιακών στοιχείων και συμφερόντων σε όλα τα κράτη μέλη, αλλά οι υποχρεώσεις αυτές ποικίλλουν ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη διαφάνεια και την προσβασιμότητα των γνωστοποιούμενων πληροφοριών, καθώς και ως προς το επίπεδο και την αποτελεσματικότητα της επαλήθευσης και της επιβολής.

Όσον αφορά τα πλαίσια για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η Επιτροπή διατύπωσε συστάσεις σχετικά με την ενίσχυση των προληπτικών πλαισίων, για παράδειγμα σχετικά με τους κανόνες για την άσκηση πίεσης από ομάδες συμφερόντων και τις συγκρούσεις συμφερόντων, και σχετικά με τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διερεύνησης και δίωξης υποθέσεων διαφθοράς.

3. Ελευθερία και πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης

Τόσο η πανδημία COVID-19 όσο και ο πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας κατέδειξαν τον καίριο ρόλο των δημοσιογράφων στον έλεγχο των γεγονότων και την ενημέρωση των πολιτών. Αρκετά κράτη μέλη έχουν εγκρίνει ή εντείνει ή εξετάζουν μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας των δημοσιογράφων, με βάση τις πρόσφατες πρωτοβουλίες της Επιτροπής. Μετά την τελευταία έκθεση, αρκετά κράτη μέλη έχουν καταβάλει προσπάθειες για τη βελτίωση της διαφάνειας της ιδιοκτησίας των μέσων ενημέρωσης. Εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με την έλλειψη διαφάνειας στην κατανομή της κρατικής διαφήμισης, τη σύγκρουση συμφερόντων και τα εμπόδια που σχετίζονται με την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα — αυτά είναι ορισμένα από τα σημαντικά ζητήματα που επισημαίνονται στην έκθεση και τα οποία χρήζουν προσοχής.

Για πρώτη φορά, η έκθεση εξετάζει επίσης τα δημόσια μέσα ενημέρωσης, αναγνωρίζοντας τον ιδιαίτερο ρόλο τους για την κοινωνία και τη δημοκρατία. Απαιτούνται εγγυήσεις για να διασφαλιστεί ότι προστατεύεται η ανεξαρτησία των δημόσιων μέσων ενημέρωσης και ότι η δημόσια χρηματοδότηση είναι επαρκής και δεν χρησιμοποιείται για την άσκηση πολιτικής πίεσης στα εν λόγω μέσα ενημέρωσης, όπως περιγράφεται στα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Τα πορίσματα της έκθεσης βασίζονται σε μια σειρά πηγών, συμπεριλαμβανομένων του [Παρατηρητηρίου για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης \(MPM 2022\)](#), της [πλατφόρμας του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόωθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων](#), καθώς και της [πλατφόρμας για τη χαρτογράφηση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης](#).

Η Επιτροπή εξέδωσε σειρά συστάσεων που καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τη διαφανή και δίκαιη κατανομή της κρατικής διαφήμισης, την ανεξάρτητη διακυβέρνηση των δημόσιων μέσων ενημέρωσης και μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας των δημοσιογράφων. Η επικείμενη πράξη για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης θα στοχεύει στην αντιμετώπιση αρκετών από τα ζητήματα που προσδιορίζονται στις εκθέσεις για το κράτος δικαίου.

4. Θεσμικοί έλεγχοι και ισορροπίες

Τα κράτη μέλη συνέχισαν να βελτιώνουν την ποιότητα των νομοθετικών διαδικασιών τους — τάση που παρατηρήθηκε στις εκθέσεις του 2020 και του 2021 για το κράτος δικαίου. Τα συνταγματικά δικαστήρια εξακολουθούν να διαδραματίζουν καίριο ρόλο στο σύστημα ελέγχων και ισορροπιών, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των μέτρων έκτακτης ανάγκης, καθώς και σε άλλους τομείς, όπως οι εκλογές. Σε ορισμένα κράτη μέλη το καθεστώς των οργανισμών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των διαμεσολαβητών και άλλων ανεξάρτητων αρχών ενισχύθηκε περαιτέρω. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, υπάρχει ευνοϊκό και υποστηρικτικό περιβάλλον για την κοινωνία των πολιτών.

Ωστόσο, σε ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθεί να μην υπάρχει επίσημο πλαίσιο διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, γεγονός που αποτελεί πηγή ανησυχίας, και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις, όπως ζητήματα χρηματοδότησης, αρνητικά αφηγήματα και περιορισμούς στον λειτουργικό τους χώρο. Για πρώτη φορά, η έκθεση εξετάζει επίσης την εκτέλεση από τα κράτη μέλη των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η έκθεση εξετάζει επίσης τις αντιδράσεις των ελέγχων και ισορροπιών των κρατών μελών όσον αφορά τη χρήση κατασκοπευτικού λογισμικού. Εφόσον συνδέεται με την εθνική ασφάλεια, η χρήση των εν λόγω εργαλείων θα πρέπει να υπόκειται σε εθνικούς ελέγχους και ισορροπίες.

Για την αντιμετώπιση ορισμένων από αυτές τις προκλήσεις, η Επιτροπή διατύπωσε συστάσεις που αφορούν, για παράδειγμα, τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη νομοθετική διαδικασία, τη σύσταση και τη λειτουργία των διαπιστευμένων εθνικών οργανισμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διασφάλιση ενός ανοικτού πλαισίου λειτουργίας για την κοινωνία των πολιτών.

Μέλη της Επιτροπής προέβησαν στις ακόλουθες δηλώσεις:

Η αντιπρόεδρος για θέματα Αξιών και Διαφάνειας, κ. Βιέρα **Γιούροβα**, δήλωσε: «*Το κράτος δικαίου παραμένει θεμέλιο της δημοκρατίας. Ο πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία είναι μία ακόμη υπενθύμιση της σημασίας του έργου μας για την προάσπιση και την προώθηση του κράτους δικαίου στην ΕΕ και πέραν αυτής. Η φετινή έκθεση δείχνει ότι η συζήτηση σχετικά με το κράτος δικαίου στην Ευρώπη σημειώνει πρόοδο, καθώς τα κράτη μέλη επιφέρουν βελτιώσεις και αντιμετωπίζουν ζητήματα που αφορούν το κράτος δικαίου. Δυστυχώς, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Επίσης, για πρώτη φορά, η έκθεση εξετάζει τα δημόσια μέσα ενημέρωσης. Απαιτούνται περισσότερες εγγυήσεις για να διασφαλιστεί ότι προστατεύεται η ανεξαρτησία των δημόσιων μέσων ενημέρωσης και ότι η δημόσια χρηματοδότηση είναι επαρκής και δεν χρησιμοποιείται για την άσκηση πολιτικής πίεσης στα εν λόγω μέσα ενημέρωσης. Σήμερα προχωρούμε ένα βήμα περαιτέρω συνιστώντας τρόπους βελτίωσης της κατάστασης του κράτους δικαίου σε ολόκληρη την ΕΕ. Καλώ τα κράτη μέλη να ακολουθήσουν τις συστάσεις, να συμμετάσχουν σε σοβαρή συζήτηση και να αναλάβουν δράση.*»

Ο επίτροπος Δικαιοσύνης, κ. Ντιντιέ **Ρεντέρς**, δήλωσε: «*Η απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας δείχνει ότι η προστασία και η προώθηση του κράτους δικαίου είναι πιο σημαντικές από ποτέ. Ο μόνος τρόπος για να διατηρήσει η ΕΕ την αξιοπιστία της είναι να προασπίσουμε το κράτος δικαίου στο εσωτερικό και να συνεχίσουμε να ενισχύουμε τη νοοτροπία του κράτους δικαίου. Διαπιστώνω με ικανοποίηση ότι η έκθεσή μας συμβάλλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Συμβάλλει στην προώθηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη. Σήμερα, όχι μόνο αναφερόμαστε στην κατάσταση του κράτους δικαίου, αλλά συνιστούμε επίσης εποικοδομητικούς τρόπους για τη βελτίωση των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς και τη διασφάλιση ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και ισχυρών ελέγχων και ισορροπιών.*»

Επόμενα βήματα

Η Επιτροπή καλεί τώρα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να συνεχίσουν γενικές και ειδικές ανά χώρα συζητήσεις βάσει της παρούσας έκθεσης. Καλεί επίσης τα εθνικά κοινοβούλια και άλλους βασικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών, να συνεχίσουν τον εθνικό διάλογο για το κράτος δικαίου. Τέλος, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στην έκθεση και είναι έτοιμη να τα βοηθήσει στις προσπάθειες που καταβάλλουν, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των συστάσεων.

Ιστορικό

Το κράτος δικαίου είναι ζωτικής σημασίας για κάθε πολίτη και κάθε επιχείρηση της ΕΕ, καθώς εγγυάται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αξίες, διασφαλίζει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ και υποστηρίζει ένα επιχειρηματικό περιβάλλον φιλικό προς τις επενδύσεις. Είναι μία από τις θεμελιώδεις αξίες στις οποίες βασίζεται η ΕΕ.

Η ετήσια έκθεση για το κράτος δικαίου είναι αποτέλεσμα στενού διαλόγου με τις εθνικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη και καλύπτει όλα τα κράτη μέλη με αντικειμενικότητα και αμεροληψία, εξετάζοντας τα ίδια θέματα. Η ποιοτική αξιολόγηση που διενήργησε η Επιτροπή επικεντρώνεται στις σημαντικές εξελίξεις μετά την έκδοση της δεύτερης ετήσιας έκθεσης για το κράτος δικαίου τον Ιούλιο του 2021 και διασφαλίζει συνεκτική προσέγγιση μέσω της εφαρμογής της ίδιας μεθοδολογίας σε όλα τα κράτη μέλη, παραμένοντας παράλληλα αναλογική προς τις εξελίξεις. Η αξιολόγηση που περιλαμβάνεται στα κεφάλαια ανά χώρα εκπονήθηκε σύμφωνα με το πεδίο εφαρμογής και τη μεθοδολογία, όπως επικαιροποιήθηκαν κατόπιν συζητήσεων με τα κράτη μέλη.

Η έκθεση βρίσκεται στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού μηχανισμού για το κράτος δικαίου. Ο μηχανισμός είναι ετήσιος κύκλος που αποσκοπεί στην προώθηση του κράτους δικαίου και την αποτροπή της εμφάνισης ή της όξυνσης προβλημάτων. Στόχος του μηχανισμού είναι η πρόληψη. Διακρίνεται από τα άλλα στοιχεία της εργαλειοθήκης της ΕΕ για το κράτος δικαίου και συμπληρώνει αλλά δεν υποκαθιστά τους βασιζόμενους στις Συνθήκες μηχανισμούς για την αντιμετώπιση από την ΕΕ των σοβαρότερων ζητημάτων που σχετίζονται με το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη. Τα εργαλεία αυτά περιλαμβάνουν τις διαδικασίες επί παραβάσει και τη διαδικασία για την προστασία των θεμελιωδών αξιών της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η τρίτη έκδοση της έκθεσης αποτελεί το επόμενο βήμα για την επένδυση της Επιτροπής στο κράτος δικαίου με συγκεκριμένες συστάσεις για όλα τα κράτη μέλη. Οι συστάσεις καταρτίστηκαν με βάση την αξιολόγηση στα κεφάλαια ανά χώρα και τον διάλογο με τα κράτη μέλη, καθώς και με πλήρη σεβασμό

της αρχής της ίσης μεταχείρισης. Κατά την έκδοση των συστάσεων, η Επιτροπή έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στη διατήρηση της εστίασής τους και της σύνδεσής τους με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, καθώς και στον πλήρη σεβασμό των εθνικών νομικών συστημάτων. Επιπλέον, διασφαλίζονται η συνεκτικότητα και οι συνέργειες με άλλες διαδικασίες, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, ο μηχανισμός αιρεσιμότητας του προϋπολογισμού και ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Οι επόμενες εκδόσεις της έκθεσης για το κράτος δικαίου θα εξετάσουν τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις. Οι συστάσεις θα πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με τις αξιολογήσεις στα κεφάλαια ανά χώρα που εξετάζουν ιδιαίτερες ανησυχίες και έχουν ως στόχο να καθοδηγήσουν τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Οι προκλήσεις στον τομέα της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης που εντοπίστηκαν στις προηγούμενες εκθέσεις για το κράτος δικαίου οδήγησαν σε διάφορες πρόσφατες πρωτοβουλίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης [σύστασης για την ασφάλεια των δημοσιογράφων](#) και δέσμης [μέτρων για την αντιμετώπιση καταχρηστικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού](#). Η Επιτροπή επεξεργάζεται πρόταση ευρωπαϊκής πράξης για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Συστάσεις](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Κεφάλαια ανά χώρα](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Περιλήψεις κεφαλαίων ανά χώρα και Συστάσεις](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Μεθοδολογία](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Ερωτηματολόγιο](#)

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός για το κράτος δικαίου — [Ενημερωτικό δελτίο](#)

Η εργαλειοθήκη της ΕΕ για το κράτος δικαίου — [Ενημερωτικό δελτίο](#)

Έκθεση του 2022 για το κράτος δικαίου — [Ερωτήσεις και απαντήσεις](#)

[Ευρωβαρόμετρο για τη διαφθορά που αποτυπώνει τις αντιλήψεις και τις εμπειρίες των πολιτών](#)

[Ευρωβαρόμετρο για τη στάση των επιχειρήσεων απέναντι στη διαφθορά στην ΕΕ](#)

IP/22/4467

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)

[Cristina TORRES CASTILLO](#) (+32 2 29 90679)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)

Related media

 [The statuette of Themis, goddess of divine justice](#)